

TÁJÉKOZTATÓ DIABETOLÓGIA VIZSGÁLATRÓL

MI A DIABETOLÓGIA?

A diabetológia a szénhidrát-anyagcsere zavarai, a cukorbetegség (diabetes mellitus) megelőzésével, kezelésével, valamint szövődményeivel foglalkozó szakterület. A cukorbetegség a világon leggyakrabban előforduló anyagcserebetegség, mely kezelés nélkül számos szövődménnyel (akár végzetes) járhat, ezért tüneteit komolyan kell venni, hogy a szövődményeket megelőzhessük.

A CUKORBETEGSÉG FAJTÁI, KIALAKULÁSÁNAK OKAI

Két fő típusa van: az egyik a döntően életmódbeli tényezőkre visszavezethető 2-es típusú cukorbetegség, a másik a gyermekkoriként is emlegetett, gyakran autoimmun okok miatt kialakuló 1-es típusú cukorbetegség.

A **2-es típusú cukorbetegség** hátterében általában az inzulin hatás zavara (rezisztencia) áll. Ebben az esetben az inzulin nem tud megfelelően hasznosulni a szervezetben, emiatt a vércukorszint megemelkedik, amire idővel a hasnyálmirigy többlet inzulintermeléssel reagál, mely hosszú távon a szerv károsodásához és kimerüléséhez vezet. A folyamat hátterében gyakran állnak olyan kockázati tényezők, mint a genetikai hajlam, az elhízás, a fizikai inaktivitás, valamint a helytelen táplálkozás és életmód. Rendszeres vércukorszint-ellenőrzéssel, életmódbeli változtatásokkal, bizonyos esetekben gyógyszeres kezeléssel, inzulinterápiával visszaszorítható az állapot. Ez a típusú cukorbetegség általában felnőtt korban jelentkezik, de az elhízásra, vagy genetikailag hajlamos személyek esetében már fiatalabb korban is előfordulhat.

Az **1-es típusú cukorbetegség** esetében a szervezet immunrendszere tévesen megtámadja, és elpusztítja a hasnyálmirigyben található inzulintermelő béta-sejteket, ami teljes inzulinhiányhoz vezet, ezért inzulin pótlására van szükség. A betegség ugyan nem visszafordítható, de megfelelő kezeléssel, inzulin injekció, vagy pumpa alkalmazásával jól kezelhető. Az 1-es típusú cukorbetegség általában gyermek- vagy fiatal korban alakul ki, és genetikai hajlam is szerepet játszhat a kialakulásában.

Ezen kívül cukorbetegség a **terhesség ideje alatt is megjelenhet**, vagy már meglévő, ám eddig nem diagnosztizált formában, illetve az áldott állapot okozta hormonális változások talaján is kialakulhat. Ez utóbbi állapot általában csak a terhesség ideje alatt áll fenn és a baba születését követően normalizálódik. Fontos, hogy a várandósság idején, amint kiderül a diabéteszes állapot, a megfelelő kezelést azonnal meg kell kezdeni, és az utógondozásról sem szabad megfeledkezni.

Előfordulhatnak még a diabétesznek **ritka formái**, mely genetikai elváltozás, vagy más betegség szövődményeként alakul ki.

Fontosnak tartjuk megemlíteni a cukorbetegséget megelőző állapotot, a **prediabéteszt**. Felismerése lehetővé teszi az olyan megelőző intézkedések időben történő meghozatalát, melyek segíthetnek csökkenteni a cukorbetegség kialakulásának kockázatát. Emellett az orvos által javasolt vércukorszint-ellenőrzések és egyéb szűrővizsgálatok segítenek figyelemmel kíséreni az állapotot és szükség

esetén időben kezelni. **Ebben az állapotban lévő személyek nem feltétlenül válnak cukorbetegékké, amennyiben időben orvoshoz kerülnek, ezért a prediabétesz felismerése és kezelése kiemelt fontosságú, hiszen a kórfolyamatok még nagyrészt visszafordíthatók.**

MILYEN ESETEKBEN ÉRDEMES DIABETOLÓGUSHOZ FORDULNI?

- Fokozott étvágy, fáradékonyság, tartós levertség,
- Indokolatlan fogyás,
- Szájszárazság, állandó szomjúságérzet és gyakoribb vizelet,
- Lassan gyógyuló sebek, vágások,
- Visszatérő bőr vagy húgyúti fertőzések,
- Családban előforduló cukorbetegség,
- Szűrővizsgálat miatt: túlsúly, elhízás, magas vérzsír vagy magasvérnyomás esetében bármely életkorban,
- Amennyiben várandósság során szénhidrát- anyagcsere zavart állapítottak meg,
- Már kialakult cukorbetegség esetén vércukorszint és rendszeres kontroll céljából.

MI TÖRTÉNIK A DIABETOLÓGIAI VIZSGÁLAT SORÁN?

A diabetológiai vizsgálat során a diabetológus szakorvos részletesen kikérdezi a páciens: életmódjáról, étkezési szokásairól, a családban előforduló cukorbetegségről. A diabetológus szakorvos a kórelőzmény, a beteg életmódja alapján további vizsgálatokra tesz javaslatot, majd a friss leletek, szakvizsgálatok alapján felméri a páciens állapotát.

Ezt követi egy alapos fizikális vizsgálat, valamint vérnyomás-, pulzusmérés és ujjbegyből történő vércukormérés. A diabetológus a kapott eredmények alapján további szakorvosi vizsgálatokat rendelhet el az esetleges szövődmények kizárása céljából.

A fizikális vizsgálatot követően kerül sor a kezelési lehetőségek megvitatására.

HOGYAN KÉSZÜLJÖN A VIZSGÁLATRA?

A diabetológiai vizsgálatához nem szükséges éhgyomorra érkezni. Fontos, hogy a páciens az összes korábbi dokumentációját, az aktuálisan szedett gyógyszereinek listáját, valamint otthoni vércukormérési eredményeit, illetve amennyiben rendelkezésre áll, a szöveti glükóz monitorozás (CGMS) eredményeit hozza magával.

RENDELŐNKBEN ELÉRHETŐ VIZSGÁLATOK:

- HbA1c érték kimutatása vérből (az elmúlt 3 hónap átlagos cukorértékét mutatja meg),
- Éhgyomri vércukorérték ellenőrzése vérből,
- Étkezés utáni (posztprandiális) vércukorvizsgálat.

Ne feledjék! A cukorbetegség, egy alattomos betegség, amely éveken át rombolja a szervezetet anélkül, hogy komolyabb fizikális tüneteket okozna; nem okoz fájdalmat, nem érezzük, hogy bármi bajunk lenne. Azonban, ha nem foglalkoznak időben vele, a fokozatosan megjelenő és egyre súlyosabbá váló szövődmények jelentősen csökkentik az életminőséget és az életkilátást is. Bár a kórkép jelenleg nem gyógyítható, azonban megfelelő kezeléssel megelőzhetők az olyan a súlyosabb szövődmények, szervi károsodások, mint a vese-, a szem-, a bőrproblémák, valamint a lábszárfekély.

Egészségházunkban tapasztalt diabetológus magánorvosunk személyre szabott ellátást biztosít valamennyi 18. életévét betöltött páciensünk számára. A vizsgálatok során nagy hangsúlyt fektet a kórelőzményre, a legújabb szakmai ajánlásokra, az esetleges társbetegségekre, hogy megtalálja a legideálisabb egyénre szabott kezelést.

Diabéteszre utaló panaszok vagy a betegség-megelőzés céljából végzett szűrővizsgálatokkal kapcsolatban forduljon bizalommal diabetológus szakorvosunkhoz!

A Tájékoztató Dr. Ress Éva diabetológus szakorvos közreműködésével készült.